

Boş Zamanlarımızı Nasıl Değerlendirmeliyiz ?

(Boş Zaman Eğitimi)

Ruhi SEL (*)

Boş Zaman Tanımı :

Kişinin çalışma, uyuma ve diğer temel günlük gereksinimlerini yerine getirdikten sonra arta kalan serbest zamandır.

Her dereceli okullarda bu önemli konuya sık sık değinilir. Yeri geldikçe öğrencilerimize: «Boş zaman eğitiminin nasıl ve ne biçimde değerlendirilmesi gerektiğini» öğütler dururuz. Ama uygulama aşamasına gelince, aldırılmaz, geçeriz.

Günlük uğraşlarımızdan, kaygılarımızdan sıyrılıp Oh diyecek bir zaman buluruz elbette. Hele hafta sonu tatilleri çeşitli bayram günleri ve yıllık izinler bu süre içine girer. İşte bundan sonra bizi bir düşünce alır:

Boş zamanımı nasıl öldürsem?... diye. Evet yanlış söylemiyorum; aydını olsun, yarı cahili olsun hep bu berbat, kötü düşünce içinde kıvranıp durur. Karşılık beklemeden topluma yararlı olmayı, onların dertlerine eğilmeyi, sorunlarını çözmeyi görevlerimizden biri olduğunu kimse aklının kenarından bile geçirmez. Kuşkusuz aydınlarımız, bunun bir «Eğitim» işi olduğunu bilir. «Gönüllü Hizmet Görmek» ilkesine inanır; ama ne var ki, uygulamasına gelince yapmaz. Böyleleri bencil olmaktan kendini kurtaramaz. Böylece (Nemelazımcılık) almış yürümüştür.

Boş geçen zamanlarımızı olumlu biçimde değerlendirme, gönüllü hizmet yapma, çevremizdekileri iyiye, doğruya, güzele yöneltme yolları o kadar çoktur ki... Sosyologların, psikologların, eğitimcilerin bu alandaki yapıtlarını önerilerini ve yazılarını belki okumuşuzdur. Ancak bunları uygulama aşamasında pasif kalmışızdır.

Herkesin kendine özgü bir merakı (hobisi) vardır. Bu her zamanki uğraşları dışında yer alan dinlendirici bir merak, severek

---

(*) Eğitimi.

yaptığı bir iş, güzel vakit geçirme yoludur. Kimileri çeşitli koleksiyonlara yönelir. Örneğin: Pul, kartpostal, çakıl taşları... vb. Bu arada yaratıcı etkinlikleri sıralayabiliriz: Seramik çalışmaları, lğne işleri çeşitli maketler ortaya koyma, pastel, sulu ve yağlı boya ile amatör olarak yapıtlar ortaya koyma gibi. Diğer yönden çeşitli bitkiler yetiştirme ve koruma, evcil ya da diğer beğendiğimiz, hoşlandığımız hayvanları yetiştirme ve bakımı... vb. boş zamanlarımızı değerlendirir. Tüm bu uğraşlar, zihni dinlendirir, monoton geçen yaşamı renklendirir.

Koleksiyona meraklı olanlar çok iyi bilirler; her gün biraz daha zenginleştirdikleri yapıtlarının karşısında onları zevkle izlerler, mutlu olurlar. Uğraşları sonucunda yaratma gücünün ürünleri ortaya çıktığı zaman, hele herkesin takdir ve beğenilerini kazandığında, ayrı, yepyeni bir dünyada yaşarmış gibi, sevinçlerinin doruğuna ulaşırlar. Farkında olmadan birçok yeteneklerinin gelişmesine tanık olurlar. Böylece kişiler yeni bilgi ve beceriler kazanır. Bütün bu etkinlikler sonucu, sağlıklı olmanın yollarını kolaylıkla öğrenirler.

İnsanları karşılık beklemeden sevebilen, onlara her zaman yardımcı olabilir kişiler engin bir mutluluk içindedirler. Özellikle doğa ile başbaşa olmanın, tüm güzellikleri görme ve içinde yaşamının da kişiler üzerinde ayrı bir etkisi vardır. Hele kuşların civıltısını duyan, ırmakların coşkun sularının şırıltısını işiten, gören insanoğlu tüm kötü düşüncelerden arınır. Doğayı daha çok sever ve korumaya çalışır.

Açık Havada Boş Zamanları Değerlendirme (Rekreasyon) Etkinlikleri :

a) Ormanda, kırdan yürüyüş ve koşular : (Her yaşa göre aşırı yorgunluğa kaçmamak üzere)

b) Sportif oyunlar : (Voleybol, basketbol, eltopu, pin-pong. vb.)

c) Deniz, göl kenarında ve dağda kampçılık,

d) Ailece ya da arkadaşlarla piknik yapma,

e) Denizde, göde, ırmakta balık tutma, avlanma,

f) Dağcılık : (Ülkemizin hemen her yöresinde dağa tırmanma ve bu sporu yapma olanakları vardır)

g) Kayak, paten yapma,

- h) Hayvanat ve botanik bahçelerini ziyaret,
- i) Ulusal parklarda günlük geziler,
- j) Tarihsel yapıtları inceleme ve geziler.

Açık havada boş zamanları değerlendirmeye yönelik etkinlikler, kuşkusuz bu kadar değildir. Konuyu fazla dağıtmamak için biraz da kapalı yerlerde boş zamanı olumlu yönde nasıl değerlendirmeliyiz? Bu konuya değinelim.

Evde, Lokalde, Dernekte, Gençlik Kuruluşlarında Boş Zamanları Değerlendirme Etkinlikleri :

- a) Yöresel hâtıra eşyaları yapma ve tanıtmak,
- b) Yün örme ve bunlardan çeşitli örnekler çıkarmak,
- c) Her türlü oyma işleri yapma,
- d) Çiçek yapma ve seramiklerle motifler hazırlama, sergileme,
- e) Artık parçaları değerlendirme: (Evde işe yaramayan nesnelere yararlanarak bunlardan değişik şekiller meydana getirme, yaratıcı gücü ortaya koymak)
- f) Amatör fotoğrafçılık,
- g) Basit onarım işleri: (Musluk tamiri, badana ve yağlıboya işleri, sobaların kaldırılması, boruların temizlenmesi... vb.)
- h) Arzuladığı bir müzik aletini çalmak,
- i) Beğendiği halk danslarına katılmak, öğrendiklerini öğretebilme,
- j) Basit tiyatro oyunlarında -amatör olarak- rol almak ya da organize etme,
- k) Satranç vb. oyunlarda önderlik yapma, gruplar kurmak... vb.

Sonuç :

Tüm aydınlara, meslek arkadaşlarına ve özellikle «Yarının Büküklerine» sesleniyorum: Sizler boş geçen zamanlarınızı değerlendirme sırasında bir engelle, olumsuz bir davranışla karşılaşsanız sakın yılmayın! Karamsar, kötümser olmayın! Bilgi ve becerilerinizi başkaları ile paylaşmaktan çekinmeyin!

Sizlere güzel uğraşlarla beraber, yaşam boyu mutluluklar dilerim.